

Monumentnummer*: 514878

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 februari 2000
Kadaster deel/nr 82683/53

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wergea Leeuwarden Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Warrega A 4828

Omschrijving**

Inleiding

Het betonnen URINOIR staat tegenover de kerk aan de dorpskade en loost op de Wargaastervaart. De vormgeving van het urinoir is afgeleid van de gietijzeren voorbeelden die wegens de vorm van plattegrond ook 'krul' werden genoemd. De oprichting van deze geprefabriceerde openbare toiletgelegenheid is gedateerd in het eerste kwart van de 20ste eeuw en gebeurde waarschijnlijk op initiatief van de kerkvoogdij omdat een mogelijk 17de-eeuwse grafsteen is hergebruikt. Het urinoir ligt binnen het beschermd dorpsgezicht.

Omschrijving

Het enkelvoudige urinoir is een open bouwwerk dat in de plattegrond lijkt op een naar binnen knikkende c, met een vaste betonvloer waarin een vloergoot met een afvoerpijp. Het beton heeft aan de buitenzijde een grove structuur en is aan de binnenzijde glad afgewerkt; het urinoirgedeelte is gezwart. De buitenzijde heeft een plint met op de hoeken liseenachtige verdikkingen. Aan de bovenzijde van elk wandvlak is een lichtopening waarin een metalen vlechtwerk. In de opening, als een soort loper, ligt een hardstenen zerk (200 x 69 cm) met onleesbaar geworden randschrift en op het middenvlak een ovalen medaillon met een onherkenbaar heraldisch wapen.

Waardering

Het betonnen urinoir is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als een bijzondere uitdrukking van een hygiënische ontwikkeling, namelijk het creëren van een openbare toiletgelegenheid, in het bijzonder voor de schippers,
- vanwege de typologische verwantschap met de gietijzeren krul, uitgevoerd in beton,
- als karakteristiek voorbeeld van een betonnen urinoir,
- vanwege de bijzondere betekenis van de historisch-ruimtelijke relatie van het urinoir aan de dorpskade,
- vanwege de hoge mate van gaafheid en oorspronkelijkheid,
- vanwege de redelijke mate van functionele zeldzaamheid in de provincie.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Straatmeubilair

Functie

Urinoir